

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Natuurkunde, Omgangskunde, Biologie, Duits, Engels, Frans, Nederlands, Scheikunde, Spaans, Techniek en Wiskunde van de Hogeschool Utrecht alsmede strekkende tot het geven van een advies aangaande de Educatieve minor Beroepsonderwijs en het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift.

datum
29 juli 2016

onderwerp **Gegevens**

Besluit	Naam instelling	: Hogeschool Utrecht
accreditatie hbo-bachelor	Datum aanvraag	: 29 april 2016
Opleiding tot leraar voortgezet	Graad opleiding	: Bachelor of Education
onderwijs van de tweede graad	Varianten opleiding	: deeltijd, voltijd
van de Hogeschool Utrecht	Afstudeerrichtingen	: algemeen vormend onderwijs en beroepsgericht onderwijs
(004805 t/m 004818)	Bijkomend	: Educatieve minor Beroepsonderwijs
ons kenmerk		Pedagogisch Didactisch Getuigschrift
NVAO/20161602/LL	Locatie opleiding	: Utrecht
bijlagen	Datum goedkeuren	
2	panel	: 13 juli 2015
	Datum locatiebezoek	: 29 oktober 2015 en 3-5 november 2015
	Datum visitatierapport	: 12 april 2016
	Instellingstoets kwaliteitszorg	: ja, positief besluit van 3 juli 2014

hbo-bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (240 EC)
in

Gezondheidszorg en Welzijn
Aardrijkskunde
Geschiedenis
Natuurkunde
Omgangskunde
Biologie
Duits
Engels
Frans
Nederlands
Scheikunde
Spaans
Techniek
Wiskunde

Educatieve minor Beroepsonderwijs (30 EC)

Beoordelingskaders

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2014, nr 36791).

Protocol PDG en Educatieve minor, 28 april 2014 (www.nvao.net)

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleidingen voldoende en goed heeft bevonden. Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel over de bacheloropleiding Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Gezondheidszorg en Welzijn, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Natuurkunde, Omgangskunde, Biologie, Duits, Engels, Frans, Nederlands, Scheikunde, Spaans, Techniek, Wiskunde, inclusief de kopopleidingen van de reguliere bacheloropleidingen van de Hogeschool Utrecht. Een deel van het panel overlapt met de andere panels die zijn ingezet binnen dit cluster. Een positief advies is uitgebracht aangaande de Educatieve minor en het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift.

Advies van het visitatiepanel aangaande de hbo-bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

De hbo-bacheloropleidingen leraar vo 2e graad van Instituut Archimedes van de Hogeschool Utrecht (HU) leiden studenten op tot tweedegraads leraar Nederlands, Frans, Spaans, Engels, Duits, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Wiskunde, Natuurkunde, Techniek, Scheikunde, Biologie, Omgangskunde, Gezondheidszorg & Welzijn.

Alle beoordeelde tweedegraads lerarenopleidingen van de HU vertonen een verstrekkende gelijkenis, qua doelstelling, structuur en reikwijdte van de onderwijsleeromgeving, wijze van toetsen en beoordelen, deskundigheid personeel en voorzieningen. Dit maakt het mogelijk op algemeen niveau kwalitatieve uitspraken te doen die dan voor alle onderzochte opleidingen gelden. Alleen daar, waar op het niveau van de individuele opleiding aanleiding is van dit algemeen oordeel af te wijken, wordt daar in de samenvatting melding van gemaakt.

Standaard 1. Beoogde eindkwalificaties

De opleidingen tot leraar 2e graad vo (in het vervolg genoemd 'de tweedegraads lerarenopleidingen') van Instituut Archimedes baseren zich aantoonbaar op de zeven landelijke SBL-competenties en de generieke en vakspecifieke kennisbases en hebben hierover regelmatig contact met vakgenoten en het werkveld. Dit gebeurt o.a. in ADEF-verband, in '10voordeleraar'-verband, in andere landelijke vakgroepoverleggen, in overleggen met de samenwerkingspartners in de academische opleidingsscholen 'Het Utrechts Model', bestaande uit negen vo-scholen, en de opleidingsschool 'ROC Midden Nederland' en met bestuurders in de regio. Met lerarenopleidingen in het buitenland waaronder de Faculty of Education van de Manchester Metropolitan University zijn in 2014 de eerste contacten gelegd gericht op profielvergelijking en samenwerking.

Sterk punt is de eigen inkleuring die de opleidingen geven aan de Utrechtse leraar: een leraar die kennisoverdrager is, activerende didactiek gebruikt, ict inzet, zijn gedrag,

Pagina 3 van 17 instructie en begeleiding afstemt op de behoefte van leerlingen, onderzoekend handelt in de onderwijspraktijk en kritisch reflecteert op de beroepspraktijk en eigen handelen. Het is bijzonder dat de opleidingen per 2015-2016 een achtste competentie 'onderzoekend handelen in de onderwijspraktijk' hebben toegevoegd. Daarmee zorgen de opleidingen ervoor dat studenten hun onderzoekend vermogen expliciet(er) kunnen ontwikkelen. Andere sterke elementen van het profiel van de Utrechtse leraar zijn de aandacht voor Bildung, het hebben van een brede internationale blik en het beheersen van interculturele competenties. De opleidingen werken nauw samen met de verschillende lectoraten van de Faculteit Educatie van de HU en andere lectoraten van de HU o.a. in het kader van praktijkgericht onderzoek, Bildung en inrichting van de afstudeerrichting beroepsgericht onderwijs (bo). Met de implementatie van de afstudeerrichtingen algemeen vormend onderwijs (avo) en bo zijn alle vakgroepen hard aan de slag. Alle opleidingen hebben daarvoor daadwerkelijk al cursussen gerealiseerd.

Op grond van de sterke punten (de ambitie tot het opleiden van de Utrechtse leraar met aandacht voor kennisoverdracht, effectief leraarsgedrag, een onderzoekende, kritische houding, een brede internationale blik en Bildung) is het panel van oordeel, dat de tweedegraads lerarenopleidingen van de HU een 'goed' verdienen voor deze standaard.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het panel is van oordeel, dat de tweedegraads lerarenopleidingen van de HU bijzonder praktijkgerichte opleidingen zijn, die verzorgd worden door ruim gekwalificeerde teams. De vakgroepen kennen veelal een brede spreiding in deskundigheden. De docenten zijn goed op de hoogte van de actuele ontwikkelingen in het onderwijs. Een flink aantal docenten heeft ook zelf (recente) ervaring met lesgeven in het algemeen vormend en/of beroepsonderwijs.

De bekendheid met het beroepsonderwijs verschilt momenteel nog per opleiding. Met name de docenten in de opleidingen Techniek, Omgangskunde en Gezondheidszorg & Welzijn zijn hiervan het beste op de hoogte, daar (veel van) hun studenten in deze sector aan het werk gaan. In elke vaksectie is uitgebreid aandacht voor toetsing en beoordeling en begeleiden van onderzoek.

De vakinhoudelijke kwaliteit van de docenten is hoog, aldus de studenten. Ook over de vakdidactische kwaliteit van de docenten zijn de studenten tevreden, alhoewel daarin wel verschillen bestaan tussen docenten. De meeste docenten passen het principe van 'practice what you preach' veelvuldig toe. Daarbij reiken zij via het zogenoemde 'dubbele bodemleren' voorbeelden van didactische principes en werkvormen aan, die de studenten kunnen toepassen in hun eigen praktijk.

De opleidingen bieden twee hoofdlijnen I) 'Kennis en vaardigheden/conceptueel' met de daarin opgenomen programmaonderdelen i) Vak(didactische)cursussen, ii) Beroepscursussen en II) 'Leren en onderzoeken in de praktijk/integraal' met daarin opgenomen i) Studie en Werk/werkplekleren, ii) Beroepsproducten en iii) eigen profilering. Aan de hand hiervan krijgen de studenten voldoende mogelijkheden hun competenties, (vakspecifieke) kennis en (vakspecifieke) vaardigheden op een steeds hoger niveau te ontwikkelen. De opleiding geeft het curriculum een eigen kleur door de expliciete aandacht voor onderzoekend vermogen in de onderwijspraktijk en Bildung. Voor het studiejaar 2016-2017 hebben de opleidingen een nieuwe beroepscursus 'leraar in het beroepsonderwijs' ontwikkeld voor de studenten die de afstudeerrichting beroepsgericht onderwijs gaan volgen. Dat is een belangrijke stap in de inhoudelijke concretisering van deze

Pagina 4 van 17 afstudeerrichting. Ook omdat studenten en afgestudeerden van een aantal opleidingen meldt, dat de voorbereiding op het lesgeven in het mbo beter kan.

De wisselwerking tussen de programmaonderdelen van de twee hoofdlijnen en tussen de programmaonderdelen binnen elke leerlijn is goed op orde. Alleen de verbinding tussen de Beroepscursussen, die in 2014/2015 in een 'nieuw jasje' zijn gestoken en de generieke lijn 'Leren en onderzoeken in de praktijk' is bij een aantal opleidingen nog niet optimaal. Daar werken zij nog aan. Het didactisch uitgangspunt van gepersonaliseerd leren met behulp van blended learning is een sterk element. Zowel de docenten van het generieke programma als wel alle vakgroepen zijn bezig hieraan invulling te geven. In dit proces wordt het gehele didactische proces tegen het licht gehouden en geactualiseerd en geïtaliseerd. Dat is indrukwekkend. Alle lerarenopleidingen hadden ten tijde van de audit minimaal het eerste studiejaar blended gemaakt.

Sterk element is ook het werkplekleren op de Keurmerkscholen, de samenwerking binnen de academische opleidingsscholen 'Het Utrechts Model', bestaande uit negen vo-scholen, en de opleidingsschool 'ROC Midden Nederland' en het inmiddels ontwikkelde aanbod in het kader van de afstudeerrichting beroepsgericht onderwijs.

Het panel is van oordeel dat de lerarenopleidingen van de HU ook een stevig en praktijkgericht programma bieden aan de studenten van de kopopleidingen, de Educatieve minor beroepsonderwijs en de studenten van het PDG-traject. Door deze programma's te volgen, kunnen de studenten de SBL-competenties, kennis en vaardigheden op het vereiste niveau ontwikkelen. De kopopleidingen vallen onder het CROHO van de lerarenopleidingen bachelor en zijn in die hoedanigheid meegenomen in de accreditatie en beoordeeld. De beoordeling is conform de beoordeling van de lerarenopleidingen bachelor.

De opleidingen besteden voldoende aandacht aan de kwaliteit van de instromende studenten door het bieden van een studiekeuzecheck, het houden van matchingsgesprekken en intakeavonden, streng vrijstellingenbeleid, het afnemen van Leerwegaafhankelijke toetsen met als doel te versnellen en het afnemen van een diagnostische taaltoets in het eerste studiejaar gevolgd door het bieden van efficiëntiecursussen voor taal waar nodig/gewenst.

De aanwezige voorzieningen werken ondersteunend aan de studie.

Gelet op de vele hierboven genoemde sterke elementen in het programma en het deskundige personeel, komt het panel tot het oordeel 'goed' voor deze standaard voor de opleidingen, Gezondheidszorg & Welzijn, Omgangskunde, Natuurkunde, Techniek, Wiskunde, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Engels en Nederlands.

Het panel beoordeelde de opleidingen Scheikunde, Biologie, Frans, Spaans en Duits met een voldoende, omdat het bij deze opleidingen in de deelrapporten nog belangrijke aandachtspunten heeft vermeld over het vakspecifieke programma en/of het personeel. Het gaat daarbij bij Frans en Spaans met name om de structurele inbedding en de organisatie van de internationale oriëntatie (buitenlandverblijf) in het programma, maar er is bij Frans ook ruimte voor verbetering in de spreiding en de mate waarin studiepunten overeenkomen met de daadwerkelijke studielast. Bij Spaans is er verder ruimte voor verbetering in de balans vakdidactiek – vakinhoud en het aantal kwalitatief goede stageplaatsen. Bij Duits ziet het auditpanel ook ruimte voor verbetering, o.a. in de aanscherping van het curriculum met betrekking tot de kennisbasis, het verder uitbouwen

Pagina 5 van 17 van de oriëntatie op het mbo in het programma en borging en verankering van de externe oriëntatie. Bij Scheikunde zijn er punten met betrekking tot de hoge niveaueisen, de kwetsbaarheid van het (te) kleine aantal vaste scheikundedocenten in het kernteam en (de kwaliteit van) de gastdocenten in de flexibele schil en bij Biologie heeft de aansluiting van de lessen op het beroepsonderwijs de aandacht.

Standaard 3. Toetsing

Het panel is er onder de indruk van hoe de tweedegraads lerarenopleidingen van Instituut Archimedes van de HU de laatste jaren het toetsen en beoordelen hebben opgepakt. De docenten professionaliseren zich in het kader van het verkrijgen van de Basiskwalificatie Examineren (BKE)/Seniorkwalificatie Examineren (SKE). De docenten besteden aandacht aan het toetsen en beoordelen op studiemiddagen van het Instituut en organiseren kalibratie- bijeenkomsten met elkaar.

De examencommissie vervult een stevige rol in de borging van het toetsen en beoordelen. De lerarenopleidingen hebben hun toetsprogramma, toetsplan, toetsmatrijzen en rubrics goed op orde. Zij toetsen op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier met behulp van gevarieerde toetsvormen of de studenten de beoogde (eind)kwalificaties hebben bereikt. Bij een aantal opleidingen waren nog kleine aandachtspunten, zoals de nadere uitwerking van de weging van de beoordelingscriteria bij bepaalde (soorten) toetsen en de inzichtelijkheid in gegeven beoordelingen. Mooi is de ontwikkeling van het aanbod van de Leerwegaafhankelijke Toetsen (LOT), die de studenten de mogelijkheid bieden flexibeler door de studie te gaan.

Alle opleidingen passen in principe het vier-ogen principe toe bij het toetsen en beoordelen. Dit gebeurt bij alle opleidingen bij de onderdelen uit de afstudeereenheid (exemplarische vakcursus in de afstudeereenheid, Assessment Startbekwaam en Beroepsproduct 3 (onderzoek), bij het beoordelen van de studenten in de stage en bij het Assessment Hoofdbekwaam. Veel vakgroepen passen ook bij toetsing van andere cursussen het vier-ogenprincipe toe. Bij alle opleidingen ontwikkelen tenminste twee docenten de toetsen van de cursussen. De drie expertgroepen (Instituutsexpertgroep, Cluster Expertgroepen Toetsen en Beoordelen (CETB) en de expertgroep Toetsen en Beoordelen voor Beroep) vervullen een belangrijke rol in het borgen van de kwaliteit van de toetsen. Elke vakgroep heeft een vertegenwoordiger in het CETB. Dat is een goede implementatiestrategie.

Het panel komt op grond van bovenstaande bevindingen (toetssysteem is goed op orde met bij een aantal opleidingen nog - minder zwaarwegende - aandachtspunten voor bijvoorbeeld de totstandkoming van een heldere weging van de beoordelingscriteria, inzichtelijkheid van de gegeven beoordeling, tot een oordeel 'goed' voor deze standaard voor de opleidingen Gezondheidszorg & Welzijn, Omgangskunde, Natuurkunde, Techniek, Wiskunde, Scheikunde, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Frans, Spaans, Engels en Duits.

Het panel beoordeelde de opleidingen Nederlands en Biologie met een voldoende, omdat het bij deze opleidingen in de deelrapporten nog belangrijke aandachtspunten heeft vermeld over het toetsen en beoordelen. Als aandachtspunten bij Nederlands noemt het auditpanel, na bestudering van toetsen en dossiers, de diepgang van kennistoetsen en het frequenter toetsen van spellingsvaardigheden bij studenten. De mate van overzichtelijkheid van dossiers vormt eveneens een aandachtspunt. Belangrijke aandachtspunten bij Biologie zijn nog het bijsturen van de studenten bij hun onderzoekszet, aandacht voor misconcepten in de beoordeling, aandacht in de rubric voor Evolutie voor de beoordeling op biologische inhoud en aandacht voor zakelijk taalgebruik en spelling in de verslagen.

Het panel is van oordeel dat de studenten in hun eindwerken (de toets van het vak dat exemplarisch is voor het eindniveau, Beroepsproduct 3 (onderzoek) en Assessment Startbekwaam) hebben aangetoond dat zij op het vereiste bachelorniveau beschikken over de competenties van een startbekwaam tweedegraads leraar. Daarnaast hebben alle studenten de landelijke kennisbasistoets met minimaal een voldoende afgesloten.

Alleen voor de vakken Spaans en Techniek is er geen landelijke toets. Deze opleidingen houden met verwante opleidingen peerreviews met betrekking tot het gerealiseerde niveau. In de toets van het vak dat exemplarisch is voor het eindniveau hebben de studenten van elke opleiding aangetoond over de vereiste competenties, kennis en vaardigheden te beschikken. In de verslagen van Beroepsproduct 3 (het praktijkgerichte onderzoek) hebben de studenten aangetoond dat zij op basis van hun verlegenheidsvraag/probleemstelling over het algemeen een duidelijke onderzoeksvraag hebben geformuleerd, die zij met behulp van verschillende onderzoeksmethoden nader hebben onderzocht. De meeste studenten hebben in hun onderzoek een duidelijke koppeling gemaakt tussen de bestudeerde literatuur en de praktijk en blijken gegeven over een adequate onderzoekshouding te beschikken. Het panel beoordeelt de gekozen onderzoeksonderwerpen als relevant voor de betreffende vakken.

Uit de vaktoets van Frans blijkt dat studenten over het algemeen de transfer kunnen maken van hun onderzoek naar de toepasbaarheid in de praktijk – iets dat het panel sterk vindt – en dat het vereiste taalniveau voor schrijven gehaald wordt. Ook bij Duits wordt degelijk werk geleverd in de eindwerkstukken. Bij Aardrijkskunde laten studenten een hoog kennisniveau zien waarmee deze opleiding zich onderscheidt van andere identieke opleidingen en ook bij Scheikunde zorgt de opleiding er met de hoge niveaueisen voor dat de studenten die het diploma halen, echt goede Scheikundedocenten zijn. Bij Geschiedenis geven de door het auditpanel bestudeerde afstudeerproducten blijken van uitgebreid onderzoek. Het panel trof in de eindwerken van Omgangskunde en Gezondheidszorg en Welzijn een aantal belangrijke en sterke elementen, zoals de eigen visie van de student op het docentschap, de gemaakte koppelingen met de theorie, het kunnen realiseren van een krachtige leeromgeving, kritische reflectie op het eigen handelen en het kunnen maken van zeer bruikbare producten voor het werkveld.

De portfolio's behorend bij het Assessment Startbekwaam bevatten bewijsmaterialen voor de verschillende competenties op basis waarvan de studenten een presentatie hebben gegeven en een criterium gericht interview hebben afgelegd. De dossiers zagen er gestructureerd uit en bevatten als regel een behoorlijke variëteit aan bewijsstukken. Uit de portfolio's kan geconcludeerd worden dat de studenten in staat zijn op bachelorniveau te functioneren. In het gehele portfolio laten de studenten zien een visie te hebben ontwikkeld over het onderwijs in het algemeen en het beroep als docent specifiek. Het gebruik van een theoretische onderbouwing op basis van literatuur had hier en daar wat sterker gemogen.

Alumni en vertegenwoordigers vanuit het werkveld onderschrijven dat het niveau van de afgestudeerden aansluit op het niveau waarop zij geacht worden in de beroepspraktijk te functioneren.

Het panel heeft alle eindwerken met minimaal een voldoende beoordeeld. De alumni en vertegenwoordigers zijn tevreden over het gerealiseerde niveau van de afgestudeerden.

Pagina 7 van 17 Met inachtneming van de hierboven genoemde aandachtspunten, acht het panel een oordeel 'voldoende' voor deze standaard op zijn plaats voor de opleidingen Natuurkunde, Techniek, Wiskunde, Biologie, Nederlands, Spaans en Engels. De opleidingen Gezondheidszorg & Welzijn, Omgangskunde, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Frans, Duits en Scheikunde beoordeelt het panel met een 'goed'.

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel aangaande de Educatieve minor Beroepsonderwijs

Inleiding

Naast de reguliere voltijd- en deeltijdvariant biedt Instituut Archimedes de Educatieve minor beroepsonderwijs.

De Educatieve minor beroepsonderwijs van 30 EC is bedoeld voor studenten hbo/wo die zich tijdens hun bachelor willen oriënteren op een carrière in het beroepsonderwijs in een verwant vak. Bij de werving van studenten voor deze minor richt de HU zich met name op studenten van technische bacheloropleidingen in verband met de tekortvakken.

De studenten zijn vrij een leerwerkplek in het vmbo of mbo te kiezen.

Standaard 1

In landelijk verband zijn er afspraken gemaakt over de eisen aan de studenten van de Educatieve minor beroepsonderwijs.

Voor de studenten van de Educatieve minor beroepsonderwijs gelden net als voor de tweedegraads lerarenopleidingen eveneens de zeven SBL-competenties, die zij moeten kunnen aantonen op niveau 1 - 2¹. Voor een aantal competenties geldt een beoogd niveau tussen 1 en 2. Het streefniveau voor de Educatieve minor beroepsonderwijs is niveau 2. In een overzicht heeft Instituut Archimedes duidelijk vastgelegd, in welke modules welke competenties op welk niveau moeten worden behaald. Tevens moeten studenten een aantal onderdelen uit de generieke kennisbasis beheersen. Welke dat zijn heeft Instituut Archimedes eveneens duidelijk vastgelegd.

Over de SBL-competenties en de generieke kennisbasis voeren de opleidingen van Instituut Archimedes regelmatig overleg met vakgenoten en vertegenwoordigers vanuit het werkveld. Dit gebeurt o.a. in '10 voor de leraar'-verband en in overleggen met de betrokken mbo-instellingen.

Weging en oordeel:

Instituut Archimedes baseert zich conform de landelijk gemaakte afspraken op de landelijke SBL-competenties die de studenten in de Educatieve minor beroepsonderwijs moeten afsluiten op niveau 1-2 en op de generieke kennisbasis en voert hierover regelmatig overleg.

Het panel is van oordeel dat Instituut Archimedes voor de Educatieve minor beroepsonderwijs een 'voldoende' verdient voor deze standaard.

Standaard 2

Studenten van de Educatieve minor beroepsonderwijs volgen in totaal twee beroepscursussen. Studenten die hebben laten zien dat zij een excellentie-traject aankunnen, moeten een beroepsproduct maken en volgen hierbij een extra beroepscursus.

¹ niveau 1: hoofdfasebekwaam, niveau 2: LIO-bekwaam.

Pagina 8 van 17 In de Educatieve minor beroepsonderwijs omvat de stage in de eerste periode 20 dagen en in de periode daaropvolgend 25 tot 30 dagen. Van studenten wordt verwacht dat zij vanaf de start van de opleiding beschikken over een leerwerkplek in het bo (met name mbo). In de Educatieve minor beroepsonderwijs ligt er geen accent op het onderzoekend handelen. Wel zijn in de cursus 'Beroepsgerichte vakdidactiek in de schoolstage' enkele kleinschalige onderzoeksopdrachten in de contexten van het beroepsonderwijs opgenomen, die aansluiten bij het ontwikkelen van kleinschalig vakdidactisch lesmateriaal. Het panel heeft geconstateerd dat de docenten van Instituut Archimedes goed opgeleid zijn en inhoudelijk en didactisch bekwaam om het onderwijs te verzorgen. De docenten van de vakgroep van de opleiding waarvoor de student zich heeft ingeschreven verzorgen de specifieke vakdidactiek. Ten tijde van de audit werden vooral docenten uit de opleidingen Techniek en Omgangskunde ingezet. Op de werkvloer zelf krijgt de student begeleiding van een werkbegeleider. Vanuit Instituut Archimedes legt de instituutsopleider minstens één lesbezoek af. De voorzieningen werken ondersteunend aan de studie.

Weging en oordeel:

Het panel is van oordeel dat het Instituut Archimedes een stevig en praktijkgericht programma biedt aan de studenten van de Educatieve minor beroepsonderwijs. Door dit programma te volgen, kunnen deze studenten de vereiste SBL-competenties, kennis en vaardigheden ontwikkelen. De docenten van Instituut Archimedes zijn goed opgeleid en inhoudelijk en didactisch bekwaam om het onderwijs te verzorgen. De voorzieningen werken ondersteunend aan de studie.

Het panel beoordeelt standaard 2 voor de Educatieve minor beroepsonderwijs met een 'voldoende'.

Standaard 3

Het panel heeft geconstateerd dat de lerarenopleidingen van Instituut Archimedes op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier toetsen en beoordelen. Het toetsbeleid geldt ook voor het toetsen en beoordelen in de Educatieve minor beroepsonderwijs.

In de Educatieve minor beroepsonderwijs worden de studenten getoetst op het beheersen van de 7 SBL-competenties op niveau 1-2 en op (delen van) de kennisbasis. Zoals al onder standaard 2 is beschreven ligt in de Educatieve minor beroepsonderwijs geen accent op competentie 8 'onderzoekend handelen'. Studenten hebben het eindniveau van de minor behaald als zij alle onderdelen van het programma met minimaal een voldoende hebben afgerond.

Voor het toetsen op de werkplek is de opleider vanuit Instituut Archimedes eindverantwoordelijk.

Weging en oordeel:

Het panel heeft geconstateerd dat de lerarenopleidingen van Instituut Archimedes op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier toetsen en beoordelen. Het toetsbeleid geldt ook voor het toetsen en beoordelen in de Educatieve minor beroepsonderwijs. De examencommissie vervult een stevige rol in de borging van het toetsen en beoordelen. Het panel beoordeelt standaard 3 voor de Educatieve minor beroepsonderwijs op basis van bovenstaande als 'voldoende'.

Standaard 4

Pagina 9 van 17 Zoals onder standaard 3 is vermeld, hebben de studenten de Educatieve minor beroepsonderwijs behaald als zij alle onderdelen van het programma met minimaal een voldoende hebben afgerond.
Het panel is van oordeel dat de studenten met het afronden van deze onderdelen de zeven SBL-competenties op het beoogde niveau tussen 1-2 dan wel niveau 2 hebben gerealiseerd.

Algemeen eindoordeel Educatieve minor beroepsonderwijs

Instituut Archimedes zorgt er via de Educatieve minor beroepsonderwijs voor dat het afnemende werkveld in het mbo-onderwijs kan beschikken over startbekwame leraren.

Het panel komt tot het eindoordeel 'voldoende' voor de Educatieve minor beroepsonderwijs van de Hogeschool Utrecht.

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel aangaande het traject PDG

Inleiding

Naast de reguliere voltijd- en deeltijdvariant van de tweedegraads lerarenopleidingen biedt Instituut Archimedes/Hogeschool Utrecht een (vernieuwd) traject Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (PDG). Dit gebeurt in de vorm van contractactiviteit.

Het PDG-traject is bestemd voor onbevoegde deelnemers (meestal zij-instromers) die voor minimaal 0,4 fte werkzaam zijn als docent binnen de beroepsvoorbereidende educatieve sector. Kandidaten moeten al een hbo-opleiding hebben afgerond of aantoonbaar beschikken over hbo denk- en werkniveau. Het PDG-traject duurt 1,5 jaar en heeft een omvang van 60 EC. Deze trajecten worden zowel op het Instituut Archimedes als in-company op mbo-instellingen verzorgd.

Met ingang van september 2014 voldoet het traject PDG aan de afspraken die zijn vastgelegd in het Landelijk Raamwerk PDG.

Standaard 1

In landelijk verband zijn er afspraken gemaakt over de eisen aan de studenten van het PDG-traject. De eindkwalificaties voor het PDG-traject zijn vrijwel gelijk aan de pedagogisch-didactische eindkwalificaties van de reguliere lerarenopleidingen: de zeven SBL-competenties op niveau Startbekwaam en de generieke kennisbasis. Over de SBL-competenties en de generieke kennisbasis voert Instituut Archimedes regelmatig overleg met vakgenoten en vertegenwoordigers vanuit het werkveld. Dit gebeurt o.a. in '10 voor de leraar'-verband en in overleggen met mbo-instellingen.

Weging en oordeel:

Instituut Archimedes baseert zich conform de landelijk gemaakte afspraken op de landelijke SBL-competenties die de studenten in het PDG-traject moeten afsluiten op niveau startbekwaam en op de generieke kennisbasis en voert hierover regelmatig overleg. Het panel is van oordeel dat Instituut Archimedes voor het PDG-traject een 'voldoende' verdient voor deze standaard.

Standaard 2

Het PDG-traject bestaat uit Beroepscursussen, Onderzoek en Werkplekleren/Studie-en-werk. De inhoud en de leerdoelen van de Beroepscursussen komen grotendeels overeen

Pagina 10 van 17 met de Beroepscursussen van de reguliere lerarenopleidingen. Bij de harmonisatie van de PDG-trajecten is afgesproken ook onderzoeksvaardigheden een plek te geven om het bachelorniveau hiervan te halen. Net als in de reguliere lerarenopleidingen werken de studenten in het PDG-traject 3 aan een Beroepsproduct (BP 3), waarin ze onderzoek moeten doen. Werkplekieren/Studie- en Werk beslaat 50% van het curriculum. De student voert gedurende het hele traject leraarstaken uit op het mbo. De student wordt net als de studenten in de reguliere lerarenopleidingen gestuurd via opdrachten en leert zodoende de verbinding te leggen tussen theorie en praktijk. De lesdagen in het PDG-traject worden verzorgd door een opleider van het Instituut Archimedes. De intervisiebijeenkomsten met de leerteams worden verzorgd door schoolopleiders. Bij incompany trajecten kunnen ook thema-deskundigen vanuit het mbo ingezet worden. Op de werkvloer zelf krijgt de student begeleiding van een coach. Vanuit Instituut Archimedes legt de opleider minstens één coachend lesbezoek af. Het panel heeft geconstateerd dat Instituut Archimedes borgt dat de docenten goed opgeleid zijn en inhoudelijk en didactisch bekwaam om het onderwijs te verzorgen. De voorzieningen werken ondersteunend aan de studie.

Weging en oordeel:

Het panel is van oordeel dat het Instituut Archimedes een stevig en praktijkgericht programma biedt aan de studenten van het PDG-traject. Door dit programma te volgen, kunnen deze studenten de vereiste SBL-competenties, kennis en vaardigheden ontwikkelen. De docenten zijn goed opgeleid en inhoudelijk en didactisch bekwaam om het onderwijs te verzorgen. De voorzieningen werken ondersteunend aan de studie.

Het panel beoordeelt standaard 2 voor het PDG-traject met een 'voldoende'.

Standaard 3

Het panel heeft geconstateerd dat de lerarenopleidingen van Instituut Archimedes op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier toetsen en beoordelen. Het toetsbeleid geldt ook voor het toetsen en beoordelen in het PDG-traject. In het PDG-traject wordt alleen getoetst op eindniveau Startbekwaam. De toetsing en beoordeling vindt plaats aan de hand van drie prestaties. Prestatie 1: leerarrangement. Prestatie 2: instrueren en begeleiden. Prestatie 3 betreft het Beroepsproduct: onderzoek naar de praktijk waarin de student lesgeeft ten einde deze praktijk te verbeteren. De toetsing is identiek aan de toetsing van Beroepsproduct 3 uit de voltijd en deeltijdvariant van de reguliere lerarenopleidingen.

Het PDG-traject wordt afgesloten met het Assessment Startbekwaam conform de reguliere lerarenopleidingen van Instituut Archimedes.

Voor het toetsen op de werkplek is de opleider vanuit Instituut Archimedes eindverantwoordelijk.

Weging en oordeel:

Het panel heeft geconstateerd dat de lerarenopleidingen van Instituut Archimedes op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier toetsen en beoordelen. Het toetsbeleid geldt ook voor het toetsen en beoordelen in het PDG-traject. De examencommissie vervult een stevige rol in de borging van het toetsen en beoordelen.

Het panel beoordeelt standaard 3 voor het PDG-traject op basis van bovenstaande als 'voldoende'.

Standaard 4

Zoals onder standaard 3 is vermeld, sluiten de studenten het PDG-traject af met een Assessment Startbekwaam. Het panel heeft nog geen startbekwaamheidsportfolio's van

Pagina 11 van 17 PDG studenten gezien, omdat er ten tijde van de audit in het vernieuwde traject nog geen afgestudeerden waren.

Het panel kan om deze reden geen uitspraak doen over het gerealiseerde niveau.

Algemeen eindoordeel PDG-traject

Instituut Archimedes zorgt er via het PDG-traject voor dat het afnemende werkveld in het mbo-onderwijs kan beschikken over startbekwame leraren.

Het panel komt tot het eindoordeel 'voldoende' voor het PDG-traject van Instituut Archimedes/de Hogeschool Utrecht.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel.

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hogeschool Utrecht te Utrecht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 20 juni 2016 naar voren te brengen. Bij e-mail van 8 juli 2016 heeft het college van bestuur van de gelegenheid gebruikt gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad (240 EC; varianten: deeltijd, voltijd; locatie: Utrecht) van de Hogeschool Utrecht te Utrecht in:

Gezondheidszorg en Welzijn

Aardrijkskunde

Geschiedenis

Natuurkunde

Omgangskunde

Biologie

Duits

Engels

Frans

Nederlands

Scheikunde

Spaans

Techniek

Wiskunde

De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: algemeen vormend onderwijs en beroepsgericht onderwijs- m.i.v. cohort 2013/2014.

De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleidingen Natuurkunde, Biologie, Engels, Nederlands, Spaans, Techniek en Wiskunde als voldoende en de opleidingen Gezondheidszorg en Welzijn, Aardrijkskunde, Geschiedenis, Omgangskunde, Duits, Frans en Scheikunde als goed.

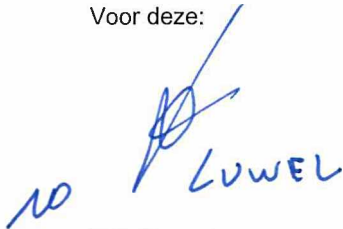
Dit besluit treedt in werking op 29 juli 2016 en is van kracht tot en met 28 juli 2022.

Op grond van het voorgaande adviseert de NVAO positief aan de instelling over de Educatieve minor beroepsonderwijs (30 EC; variant: voltijd; locatie: Utrecht) van de Hogeschool van Utrecht te Utrecht.

Op grond van het voorgaande adviseert de NVAO positief aan de instelling en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over het Traject Pedagogisch Didactisch Getuigschrift (60 EC; variant: duaal; locatie: Utrecht) van de Hogeschool Utrecht te Utrecht. Gezien dat de eindwerken van het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift er nog niet zijn, adviseert de NVAO dat het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een afspraak maakt met de Hogeschool Utrecht om wanneer er een voldoende aantal eindwerken beschikbaar is van het Pedagogisch Didactisch Getuigschrift, doch uiterlijk na 3 jaar, een selectie van de eindwerken te laten beoordelen. Voor de opzet van deze beoordeling vertrouwt de NVAO op de interne kwaliteitszorg van de Hogeschool Utrecht omdat de Hogeschool Utrecht over een positieve ITK beschikt. De NVAO ontvangt graag een kopie van de rapportage aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de uitkomst van deze beoordeling.

Den Haag, 29 juli 2016

De NVAO
Voor deze:

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Gezondheidszorg en Welzijn	Beoordeling door het panel Aardrijkskunde
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	Goed	Goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	Goed	Goed
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Goed	Goed
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Goed	Goed
Eindoordeel		Goed	Goed
Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Geschiedenis	Beoordeling door het panel Natuurkunde
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	Goed	Goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	Goed	Goed
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Goed	Goed
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Goed	Voldoende
Eindoordeel		Goed	Voldoende

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Omgangskunde	Beoordeling door het panel Biologie
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	Goed	Goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	Goed	Voldoende
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Goed	Voldoende
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Goed	Voldoende
Eindoordeel		Goed	Voldoende
Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Duits	Beoordeling door het panel Engels
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	Goed	Goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	Voldoende	Goed
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Goed	Goed
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Goed	Voldoende
Eindoordeel		Goed	Voldoende
Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Frans	Beoordeling door het panel Nederlands
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	Goed	Goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	Voldoende	Goed
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Goed	Voldoende
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Goed	Voldoende
Eindoordeel		Goed	Voldoende

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Scheikunde	Beoordeling door het panel Spaans
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	Goed	Goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	Voldoende	Voldoende
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Goed	Goed
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Goed	Voldoende
Eindoordeel		Goed	voldoende
Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Techniek	Beoordeling door het panel Wiskunde
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	Goed	Goed
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	Goed	Goed
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Goed	Goed
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoende	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende	Voldoende
Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel Educatieve minor	Beoordeling door het panel PDG
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.	Voldoende	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.	Voldoende	Voldoende
3. Toetsing	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Voldoende	Voldoende
4. Gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoende	Nvt
Eindoordeel		Voldoende	Voldoende

Panelleden Kernpanel

- Drs. R.B. van der Herberg is partner bij Hobéon en heeft ruime ervaring met audits voortgezet en hoger onderwijs; voorheen rector van een grote onderwijsorganisatie in het voortgezet onderwijs;
- Drs. H. Ploeger is senior onderwijs adviseur voor Hogeschool Windesheim, docent bij de Economische opleidingen, docent Onderzoek bij de master Leren en Innoveren en deskundige e-learning;
- Drs. H.M. Claessen is rector van het Twents Carmel College te Oldenzaal, Denekamp en Lossen en tevens voorzitter van de Academische Opleidingsschool Oost Nederland.
- T. Kinik is derdejaars student aan de docentenopleiding Nederlands van Hogeschool Inholland en docent Nederlands bij Trias VMBO;

Referent kernpanel

- Dr. M.C.L. Timmermans is lector LeerKRACHT Pabo Avans Hogeschool; voorheen projectleider Vereniging Hogescholen en coördinator Opleiden in de school Pabo Groenewoud/Pabo Arnhem;

Panelleden Vakdeskundigen - Cluster Exact

- Drs. J. Gademan is onafhankelijk educatief specialist met als aandachtsgebied o.a. wiskunde onderwijs en ICT; daarnaast invaldocent wiskunde.
- Drs.D.H.J. van Breukelen is lerarenopleider natuurkunde en techniek bij Fontys Hogescholen Sittard en vakdidactisch onderzoeker (bèta/techniek) aan de TU Delft.
- Dr. F. Coenders is vakdidacticus scheikunde verbonden aan de lerarenopleiding/ELAN van de Universiteit Twente; tevens voorzitter van de Commissie Onderwijs van de Koninklijke Nederlandse Chemische Vereniging en voorzitter landelijk overleg vakdidactici scheikunde (HBO en WO lerarenopleidingen).
- Drs. E.J.M. van de Grint is sinds november adviseur Hoger Onderwijs bij het Centrum voor Onderwijs en Leren, Universiteit Utrecht.; voorheen o.a. bachelor coördinator Opleiding Biomedische Wetenschappen en docent eerste en tweedegraads leraar Biologie.
- S. van Egmond is tweedejaars student aan de lerarenopleiding Aardrijkskunde van Hogeschool Inholland.

Panelleden Vakdeskundigen - Cluster Welzijn, Zorg en Maatschappij

- Drs H.C. Diederiks is als vakdidacticus Aardrijkskunde werkzaam op de Faculteit Gedrags- en Maatschappijwetenschappen en als docent en beleidsmedewerker onderwijs bij de faculteit Ruimtelijk Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen;
- Dr. P. Holthuis is vakdidacticus geschiedenis aan het Universitair Centrum voor Leraren Opleidingen te Groningen, thans Gedrags- en Maatschappij Wetenschappen (GMW);
- Drs. M. Staats is lerarenopleider Omgangskunde Fontys en intern trainer 'Halfweg'; voorheen onderwijskundig ontwikkelaar en onderwijspsycholoog bij het Expertise Centrum Actief Leren van Universiteit Maastricht;
- Drs. T.van Dobbenburgh is binnen Hogeschool Leiden voorzitter van de toetscommissie bij cluster Zorg en tevens docent onderwijskunde en vakinhoud bij de lerarenopleiding Gezondheidszorg & Welzijn en Omgangskunde;
- S. van Egmond is tweedejaars student aan de lerarenopleiding Aardrijkskunde van Hogeschool Inholland.

Pagina 17 van 17 Panellleden Vakdeskundigen - Cluster Talen

- Drs. M.J.L. Stienen is lerarenopleider, teamleider en opleidingscoördinator voltijd- en deeltijdopleiding Lerarenopleiding Nederlands van de HAN-ILS; voorheen docent Nederlands in het vo;
- Drs. L. Heijmans is lerarenopleider Frans aan het Instituut voor Leraar en School (ILS) van de HAN;
- Drs. J.M. Espinola Vazquez is lerarenopleider / vakdidacticus Spaans aan de Universiteiten van Leiden en Utrecht;
- C.E. Ohlenschlager is opleidingscoördinator Engels aan de Hogeschool van Rotterdam; voorheen docent Engels in het ho en vo;
- Drs. T. Bijkerk is lerarenopleider Duits aan de faculteit Educatie van de HAN, voorheen lerarenopleider aan de Hogeschool Utrecht en docent Duits in het vo.
- S. van Egmond is tweedejaars student aan de lerarenopleiding Aardrijkskunde van Hogeschool Inholland.

Het panel werd ondersteund door de volgende secretarissen (gecertificeerd): G.C. Versluis (kernpanel), D.P.M. de Koning MSc, Drs. G.W.M.C. Broers.